

# SLOVENSKI NAROD

Letna cena je 100 popolna, izvzemajo nečelje in pravnički — usmeriti do 4 peti vrst & Din 2, do 100 vrst & Din 2.50, od 100 do 300 vrst & Din 3, večji usmeriti peti vrsta Din 4. Popust po dogovoru, usmeriti davek posebej. — »Slovenski Narod« vsega mesečno v Jugoslaviji Din 12. za tisočstvo Din 25. Rokopis se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNISTVO  
LJUBLJANA. Knafljeva ulica 6. Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 to 31-30

Podružnico: MARIBOR Strossmayerjeva 8b — NOVO MESTO, Ljubljanska c. telefon: st. 26. — CELJE: cejlko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon: st. 65; podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon: st. 190. — JESENICE: Ob kolodvoru 101

Poštna bralnilica v Ljubljani st. 10.351

Kočljiv položaj generala Franca:

## Oblegovalci Madrida zmrzujejo...

Nenaden vremenski preokret resno ogroža uspeh nacionalistov — Če se generalu Francu ne posreči, da v par dneh prisili Madrid k predaji, lahko doživi popoln poraz — Tudi na morju brez tuje pomoči ne bo nič dosegel

Pariz, 23. novembra r. Najnovejši vesti iz Španije kažejo, da je postal položaj generala Franca skrajno kočljiv. V Madridu je naletel na nepričakovano trdrovratni odpor. Ze tri tedne zmanj napadajo nacionalistične čete španske prestolnice in četudi je vrgel general Franco v boj vse svoje čete in se poslužil vseh sredstev modernere vojevanja, ni prišel do slej niti za krok dalje. Boji se vrše še vedno na periferiji mesta. Edini uspeh, ki so ga dosegli francovci, je ta, da so pol mesta spremenili v razvaline in pobili na tisoče žensk in otrok. Znano je tudi, da tvorijo večino armade generala Franca tujski legionari in Maročani. Te čete so izvrstne za nagle akcije in ljutje napade, so pa popolnoma nesposobne za boj v postojankah, ki jih je treba dolgotrajan braniti ali dolgotrajno napadati. Po dveh treh neuspehl napadih navadno omagajo in njihova borbenost naglo pojema. Na drugi strani padela generalu Francu velike skrb nastopajoča zima. Dočim severni Špan-

ci prenašajo tudi hud mraz, južnaki, zlasti pa Maročani že pri prvem najmanjem mrazu otrpnejo in postanejo nesposobni za uspešno bojevanje. Zadnje dni je tudi v okolici Madrida začel naletavati sneg in to je tudi glavni vzrok, da so ljudi napadi generala Franca na Madrid preko noči prenehali. Od sobote dalje ni bilo večjih bojev. General Franco je sedaj prisiljen opustiti nadaljnjo ofenzivo na Madrid. Kakor zetrujejo, bo skušal sedaj popolnoma obklopljeno mesto in ga oblegati, da bi ga izstradal in na ta način prisilil k predaji. Na drugi strani pa bo skušal svoj kočljiv položaj popraviti z akcijo na morju. Baš zaradi tega napoveduje bombardiranje in blokado vseh obeh luk, ki so v oblasti madridske vlade. Veliko pa je vprašanje, ali mu bo to uspelo. General Franco sam nima na razpolago dovolj vojnih ladij, niti od zunaj pa bi moral izvajati mednarodne komplikacije, ki bi utrancile položaj generala Franca še poslabšati.

## Tuja intervencija že pričela? Prvi napad tujih podmornic na ladje madradske vlade

Madrid, 23. novembra. AA. Letalsko in mornariško ministrstvo je objavilo, da je nekaj podmornic, ki pravijo, da se je razgvarjal z uplivnimi osebnostmi v Berlinu in prejel več izjav, da priznane generala Franca pomeni, da bosta Italija in Nemčija podpirali nacionaliste. Ward Price poroča, da ima vtič, da bosta obe vladi podpirali generala Franca tedaj, če bi se njegov položaj poslabšal. V Berlinu so prepričani, da se borba v Španiji tako dolgo vleče samo zaradi pomoči Sovjetske Rusije madradske vladi, da ti dve državi ne morejo dopustiti, da bi se boljševizem razmahnil v zahodni Evropi.

### Nemška podpora

London, 23. novembra. AA. Današnji Daily Mail objavlja dopis svojega berlinskega dopisnika Warda Price, ki pravi, da se je razgvarjal z uplivnimi osebnostmi v Berlinu in prejel več izjav, da priznane generala Franca pomeni, da bosta Italija in Nemčija podpirali nacionaliste. Ward Price poroča, da ima vtič, da bosta obe vladi podpirali generala Franca tedaj, če bi se njegov položaj poslabšal. V Berlinu so prepričani, da se borba v Španiji tako dolgo vleče samo zaradi pomoči Sovjetske Rusije madradske vladi, da ti dve državi ne morejo dopustiti, da bi se boljševizem razmahnil v zahodni Evropi.

### Deklaracija madradske vlade

Valencija, 22. novembra. AA. Madradska vlada je izdala deklaracijo, ki so jo podpisali vsi člani vlade in v kateri pravi med drugim: Fašisti v vedno večji meri podpirajo nacionaliste. General Franco lahko računa na naklonjenost berlinske in rimske vlade. Fašizem je našel v njegovi osebi svojega zvestega sotrudnika. Republikanka in proletarska Španija je dovolj močna, da zmagata tudi brez tuje pomoči. Toda na njeni strani je tudi mednarodna ljudska fronta in zato lahko računa na podporo Mehika. Rusije in večine demokratskih držav. Zato pa je tem večja dolžnost španskih republikancev, da se z vsemi silami bore za hodočnost svoje države.

### Boj do iztrebljenja

Salamanca, 23. novembra. AA. General Millan Astray, težki vojni invalid in ustavnitelj tujice legije, je imel snoči v imenu generala Franca po radiu govor, ki so ga prenašale vse nacionalistične postaje. Očitajmo nam, je dejal, da postrelimo vse ujetnike, ki nam padejo v roke. V resnici izrekamo smrtno kazeno samo proti takim, ki so s svojimi zločini zaslužijo. Rdeči so

izpremenili Madrid s trdnjavo in zato mora odločiti vojno. Vse stavbe, v katerih se zbirajo madridske čete in ki služijo za vojaškim namenom bomo smatrali za vojaške postojanke in jih bomo uničili. Ves dva kilometra široki pas neposrednih bojev bo moral nositi vojne posledice.

### Vojno poročilo madradske vlade

Madrid, 23. novembra. AA. Havas: Vojno ministrstvo je objavilo ob 21:30. Na odisku ob Taju včeraj ni bilo borb. Na aragonski fronti je bil neprijatelj odbit. Pri San Martinu so naše čete s silnim navdušenjem zavzele Albuquiere. Na Sommosieri je neprijatelj strejal s topov brez uspeha. Na odisku pri Buitragu se je samo lahno strejal s puškami. Na madridskem odisku je sovražnik bil zelo aktiven in je bombardiral naše postojanke. Nacionalisti so hoteli preiti v ofenzivo, podprtji od svojega topništva, toda prvi napad je bil takoj odbit. Umaknili so se z velikimi izgubami in odvzeli smo jim dva topa. Na ostalih frontah ni bilo ničesar novega.

### Utrjevanje Barcelone

Barcelona, 23. novembra. AA. Vojska se pod vodstvom ruskih oficirjev nagnila pripravlja na obrambo Barcelone. Pospešeno gradnjo betonske utrdb, žične ovire in jarke

### Letalska zveza

Barcelona-Madrid

Salamanca, 23. novembra. AA. DNB: Stab nacionalne junte objavlja, da se v Barceloni pripravlja vstopavitev redne dnevne letalske zveze med Barcelono in sovjetsko Kusijo.

### Izgredi v Barceloni

Perpignan, 23. novembra. AA. V Barceloni so delavski demonstrante razdelili celo vrsto trgovin in drugih lokalov nemških in italijanskih podjetnikov.

### 11 škofov in 5000 duhovnikov umorjenih

Rim, 23. novembra. AA. Italijanski katoliški list »Avvenire d'Italia« poroča, da je po dosedanjih podatkih bilo skupno umorjenih v sedanji španski državljanski vojni 11 škofov in okoli 5.000 duhovnikov.

## Anglija in Francija bosta odločno branili svoje interese v Španiji Energična zavrnitev Francovih nakan

London, 23. novembra. AA. Havas: Na vterjajočem sestanku v Doenning Street so se ministri posebno razgovarjali o Sredozemljiju in o Francovem grožnji, da bo blokiral luk v Barceloni. Danes bo Eden najbrž posredoval v spodnji zbornicu, kaj so ministri sklenili o tem vprašanju.

Poučeni krog izjavlja, da sta teoretično dve možnosti: 1. Franco se oponzira, da Anglija nikdar ne bi dopustila, da se preuskrbi njegova ladje, ki vozijo pod angleško zastavo. 2. Obema vojskujodima so strankama za

priznajo pravice vojujočih se držav in tedaj bi obe stranki preiskovali vse ladje.

Trdi se, da bo Eden danes izjavil, da angleška vlada v sporazumu s francosko vlado bo prizala to druge možnosti. Angleška vlada bo samo izdala odredbe, ki bodo enomegootidente. Če bi pa prizla do ineidentov, potem bo angleška vlada potegla po energičnih sredstvih, česar doslej je ni storila. Ko so nekateri organi madradske vlade preiskovali angleške ladje.

London, 23. novembra. AA. Reuters: Da-

naši »Times« zoper pišejo o nameravani blokadi Barcelone. List pravi, da nacionalisti nimajo dovolj pomorskih enot in da bi bil položaj zelo resen, če bi nacionalistična letala začela ovirati angleške ladje pri njenem prometu. V članku se opazarjajo nacionalisti, da je v Angliji prepovedano izvajati orožje v Španiji in da že zaradi tega ne bi smeli ovirati angleških ladij.

### Francoske ladje se ne bodo umaknile

Pariz, 23. novembra. AA. Službeni krogi demandirajo govorice, da so prejele francoske ladje v Barceloni in drugih španskih pristaniščih nalog, naj se iz njih umaknijo. Francoske ladje so še vedno zasidrane v lukah Barcelone, Alicante, Valencije in Palme na otoku Mallorci.

### Francosko-angleški dogovor

Pariz, 23. novembra. o. Kakor znano, se vrisijo med Londonom in Parizom pogajanja o stališču in ukrepih obeh držav glede na grožnjo španskih nacionalistov, da bodo blokirali in napadli španske luke, ki so v rokah republikanskega režima. Francoska vlada je pa pripravljena pristati na znanje angleške predloga in umakniti svoje vojne ladje iz barcelonskega pristanišča. Dosezen je bil sporazum, da se bosta obe vladi za vsako ceno izogibali mehadrinom za pljetljajev, ki bi lahko nastali radi ustavljanja in preiskovanja trgovskih ladij pod raznimi zastavami po nacionalističnih vojnih ladjih v španskih vodah. Obe vladi bosta tudi vse nadaljnje sklepe v tej zadevi sprejeli le v sporazumu z Italijo in Nemčijo.

Kakor poročajo iz Londona je vrhovno poveljstvo angleške vojne mornarice že odredilo, da se imajo štiri angleške vojne ladje, ki so zasidrane v raznih španskih lukah umakniti v neutralne zone, kolikor so bile v dotičnih lukah že ustavljene.

### Amerika za varstvo svojih državljanov

Washington, 23. novembra. AA. Ameriška vlada je poslala svojemu poslaniku v Madrid in generalnemu konzulu v Barceloni kablograme, v katerih jim prepriča, naj sami odločijo, kdaj bo napočil trenotek, da zapri svoje urade in odloži funkcije.

Na vprašanje, kako je treba to navodilo

## Pogreb notranjega ministra Salengroa Udeležilo se ga je nad pol milijona ljudi, v Parizu pa je bilo istočasno ogromno zborovanje

Lille, 23. novembra. AA. K pogrebu pokojnega ministra Salengroa se je zbrala nepregleданa masa ljudstva, ki je hotela s tem očvidno dati izraza čustvom najširšega ljudskega plasti za moža, ki je vse svoje razmeroma kratko življenje posvetil obrambi njihovih interesov. Krsta na velikem katafalku v mestni palati je bila naravnost zakopana v vence. Med množico drugih so bili tudi venci predstavnikov, ministrov,

skoga predsednika Bluma in vseh ministrov.

K pogrebu so prisli poleg drugih brat pokojnika Henry Salengro, predsednik poslanske zbornice Herriot, predsednik vlade Blum, člani vlade ter mnogo poslavcev in senatorjev.

V Parizu se je vršil v času, ko so v Lilleu

pokopali pokojnega ministra Salengro več

zaljubi, ki se ga je udeležilo nad pol milijona ljudi.

### Pogreb grškega kralja

Atena, 23. novembra. AA. Danes se je vršil zelo svečan pogreb zemskih ostankov kralja Konstantina in kralje Olge ter Sofije. Pogreba so se udeležili NJ. V. kralj Jurij, prestolonaslednik Pavel, princ in princ, diplomatski zbor, člani vlade, drugi odlčnički in veliki množica ljudstva. Zemski ostanki kralja in oba kraljev so bili položeni v mavzolej v Kativiju.

### Novi lordi

London, 23. novembra. AA. Sunday Express: poroča, da bo NJ. Vel. kralj Edward VIII. o prilikl svojega kronanja imenoval 21 osebnosti za člane lordske zbornice. Med temi bo tudi 7 glavnih prvakov delavske stranke, med drugimi Walter Citrine, glavni tajnik zveze delavskih sindikatov. Arthur Pugh, tajnik zveze metalurgičnih delavcev in Thomas Inskip, minister državne obrambe, slednji bo likrat prevel tudi kancelarske funkcije, ki jih je doslej imel lord Halifax, ki se namestava baje iz zdravstvenih razlogov umakniti iz političnega življenja. Ministrstvo državne obrambe pa bi v takem primeru prevel ali Samuel Hoare ali Winston Churchill, ki je sedaj kandidata na to vrsto ministra.

London, 23. novembra. AA. Reuters: Da-

tolmačiti, je zastopnik zunanjega ministra Hull, državni podstajnik Moore izjavil: Ta naš sklep se ne opira na kakšne politične pobude, marveč je v zvezi samo s praktičnimi potrebnimi in z osebno varnostjo naših zastopnikov v Španiji.

Moore je pristavil, da se pred Barcelono nahaja ameriška ladja, ki bo po potrebi sprejela osebje ameriškega generalnega konzula in podstajnika, ter kriči v vpije, da si »Slovenski Narod« skuša s svojimi ugodovitvami glede pouka veronauka »hladiti svoje protirežimski instinkte. Ne prihaja nam na misel, da bi reagirali na neslasti, suroveosti in bedast podtkanja častivrednega glasila »Katoliškega tiskovnega društva«, ugodljivo in podčrtavamo pa to, da si »Slovenec« ne upa odgovoriti na vprašanje glede katehetov.

### General Franco odklonil angleške zahteve

London, 23. novembra. br. »Evening Standard« poroča, da je general Franco odklonil zahtevo angleške vlade, naj spoštuje neutralnost tujih ladij in ne omejuje svobode morske plovbe v španskih vodah.

### Italija ne bo izstopila iz londonskega odbora

Rim, 23. novembra. o. »Giornale d'Italia« demandira veste tujih jezikov, da bosta italijanska in nemška vlada odpotklici svojega zastopnika iz londonskega odbora za nevtralnost.

### Protest Francove vlade

Pariz, 23. novembra. g. V poučenih krogih doznavajo, da je burgoska vlada poslala vsem vladnim in emisijskim bankam in banki za mednarodna placila v Baslu protest zaradi deponiranja zlata španske Nacionale banke pri raznih drugih emisijskih bankah. Gre za vsoto nad 6 milijard frankov. General Franco trdi, da se more s španskim zlatom razpolagati samo s poslabšanim parlamentom. S pravnega stališča pripominjajo k temu, da Francove vlade večinoma držav je ni priznala.

### Angleški parlamentarci v Španiji



# DNEVNE VESTI

— Poroka hčerke pokojnega ministra dr. Gregorja Žerjava. V soboto popoldine je poročila v evangeliski cerkvi v Zagrebu hčerka pokojnega ministra dr. Gregorja Žerjava gdje Tanja Žerjavova s sinom znanega zagrebškega gradbenega podjetnika g. dr. Branko Erlichom. Porodilju je evangelijski skol. g. dr. Filip Popp, a priči sta bila predsednik Jugoslovenske akademije znanosti g. dr. Albert Bazalet in vokojenki državni podstatnik g. dr. Vlado Vildar. Mladima zakoncerne želimo obilo sreč!

— Zahteva po ribarskem zakonu. Včeraj so zborovali v Novem Sadu delegati Zveze sladkovodnih ribarskih zadrug in ribarskih organizacij. Sprejeta je bila rezolucija, ki se pozdravlja koncentracijo sladkovodnega ribarstva v poljedelskem ministru in zahteva strogo izvajanje vladne odredbe iz leta 1935, po kateri se sme dajati ribolov v začetku samo strokovnim ribičem. V resoluциji je tudi zahteva, naj se izda ribarski zakon po možnosti še pred novim letom. Zvezba bo naprosili državo za 500.000 Din brezobrestne posojila. Denar bi rabila nedavno ustanovljena centrala ribarskih kreditnih zadrug, da bi tako zadeba poslovata. S temenjem je bilo izkazujeti 12 članov ribarske zadruge v Dugovcu v Banatu, ker so zlorabili troškarine proti soli, zaradi česar je zvezba izgubila pravico do dobave take soli. S tem je utrpele ribarstvo pod drugi milijon škode, prizadetih je okrog 15.000 ribičev in članov njihovih rodin.

— Ustanovi naj se prosvetna zbornica. Zagrebska sekacija Jugoslovenskega prosvetnega društva je imela včeraj občen zbor, na katerem je bila postavljena zahteva po čimprejšnji izpremembri in dopolnitvi zakona o srednjih in strokovnih šolah. Ustanovi naj se prosvetna zbornica za vso državo, ki naj bi bila regulirator teženj in začasnica vseh prosvetnih delavcev. V nji bi bili začetniki prosvetni delavci od učiteljev do vsečiliških profesorjev.

**KINO**  
TEL. 2730 **SLOGA**  
Izvrstna burka po oderskem komadu  
KONTUŠOVKA  
Ida Wüst — Inge List — Theo Lingen

**MATICA**  
TEL. 2124 **BOCCACCIO**  
Razkošna opereta ljubavnih pustolovščin  
Willy Fritsch — Hell Finkenzeller  
Paul Kemp

**UNION**  
FRANCISKA GAAL  
v svoji najnovnejši kreaciji v veseloigrni  
**L I L I** Hans Jaray  
Szóke Szakall  
Danes zadnjikrat!  
Prestavitev: 16., 19. in 21. listopad

— Ivan Prijatelj in naši kulturni stiki s Srbi. Pretekli teden je izšel v beogradski »Pravidi« v kulturni rubriki daljši članek o dr. IV. Prijatelu, P. Š. M. Rakoviću, ki se smotreno bavi z našim kulturnim življenjem v svojih temeljnih studijah, je v tem članku podal v rencici lep portret vana Prijatela in opisal njegovo delo z jasnim pogledom na naše kulturno događanje. To vse aktor zaslubi pozornosti in priznanja, kajti pisac sam dovolj jasno karakterizira kulturne odnose med namimi in Srbi, ko pravi: Dr. Prijatelj je znan tudi pri nas. Njegova kratka zgodovina slovenske inženjernosti, ki jo je iz ruščine prevedel Moskovljević in ti predgovor na napis Pavle Popović, je bila skoraj edini učebnik za naše šole o slovenški inženjernosti. Značila za naše književne razumevanje je bila najprej napisana za Anglijce, ki se je ustrelila v pris. Prepeljali so jo v bolnico, kjer se boril s smrtno.

— Slepak Vod pivec atetiran v Dubrovniku poročajo, da so tam arretirali znanega sleparja Rudoša Vodopivec iz Sarajeva, ki je bil najel na Lapanu lepo viš. čes. da bo stanovoval v nji angleški admirali Henderson. Takoj je poklical obrtnike, da bi mu višo renovirali Računal je pač, da bo dobil na ta način nekaj denarja ljudem je pa načevali, da mora vsak čas prispeti denar in Anglije Ker pa denarja ni bilo in ker ni mogel plačati lastniku načemnine za viš. ga je leto ovadil policiji Vodopivec je baje pogbenil iz zapora v Ljubljani.

potrebi še v drugih večjih mestih. Pri razširjanju zavarovanja ne smejo biti prizadete pridobljene pravice zavarovanec privatnih pokojninskih fondov. V zakonu predvidena 40-letna karantena doba naj se skrajša.

— Putnik Ljubljana organizira potovanje z posebnim vlakom na Dunaj od 5. do 10. decembra 1938. Odvod iz Ljubljane z bračnim vlakom ob 28.4. Povestek v Ljubljano ob 22.03. Prijave do 30. novembra. Informacije pri biletarnicah Postnika v Gajevi ulici 8 in v Hotelu »Metropol«.

— Opozorilo. Proslci za izvrševanje goščinskih podjetij se opozarjajo na sledoče: Mostno poglavarstvo v Ljubljani ne bo izdajalo nikakih uradnih potrdil za izdajo začasne točilne pravice in tudi ne predhodnih dovolil za izvrševanje gostilniškega obrta. Proslci, ki vložte protest za dovoljilo za gostilniško obrto v smislu § 76 obretnega zakona, ne smejo priti s gostilniškim obratom določen, dokler ne prejmejo dovoljila za izvrševanje tega obrata od mostnega poglavarstva kot obtroke oblasti prve stopnje. Zoper vsakogar, ki ne bo upošteval teh predpisov, bo mostno poglavarstvo uvelio kazensko postopanje po zakonu o obrtnih.

— Rekorden tujški promet v Splitu. Letos je imel Split zelo ugodno tujški prometno sezono. Naši državljani in inozemci je bilo v prvih devetih mesecih teženj leta v Splitu 35.936, dočim jih je bilo lani samo 24.649.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo hladno, deloma oblačno vreme. Včeraj je značala najvišja temperatura v Splitu 15, v Skoplju 12, v Mariboru in Sarajevu 7, v Ljubljani in Zagrebu 6, v Beogradu 5. Davi je kazal barometri Ljubljani 769,8, temperatura je značala 0,4.

— Zagrebški odvetnik izginil. V petek 13. t. m. je brez sledu izginil iz Zagreba odvetnik dr. Niko Kreković. Baje je skočil v Savo.

— Nevaren ponarejevalec denarja pod krovom. Zagrebška policija je aretirala v soboto nevarnega ponarejevalca denarja Ivana Rožmanja, ki so je hotel odpreli v Brezice. Rožman je doma iz Ždolj, kjer je bil rojen 1. 1933. Pri njem na domu so našli več ponarejenih kovancev po 10 in 20 Din ter nekaj kilogramov kovine za ponarejanje denarja. Rožman je začel ponarejati denar že pred tremi meseci in je bil v svojem poslu že precej izurjen. Izročen je bil sodišču.

— Dve, ki sta obupali nad življenjem. V Zagrebu se je včeraj zastupila mlada ločena žena Ruža Kerep. Po ločitvi od moža je imela nekaj časa ljubavno razmerje z drugim, ki jo je pa tudi zapustil. Videč, da nima sreča v življenju se je zastupila z ogljikovim oksidom. Nad življem je obupala tudi 22letna Vilma Jelčič, ki se je ustrelila v pris. Prepeljali so jo v bolnico, kjer se boril s smrtno.

— Slepak Vod pivec atetiran v Dubrovniku iz Dubrovnika poročajo, da so tam arretirali znanega sleparja Rudoša Vodopivec iz Sarajeva, ki je bil najel na Lapanu lepo viš. čes. da bo stanovoval v nji angleški admirali Henderson. Takoj je poklical obrtnike, da bi mu višo renovirali Računal je pač, da bo dobil na ta način nekaj denarja ljudem je pa načevali, da mora vsak čas prispeti denar in Anglije Ker pa denarja ni bilo in ker ni mogel plačati lastniku načemnine za viš. ga je leto ovadil policiji Vodopivec je baje pogbenil iz zapora v Ljubljani.

## Iz Ljubljane

— IJ Kupon z 20% popusta za obisk predstav v Narodnem gledališču v Ljubljani. Da se pomogni reden obisk Narodnega gledališča tudi onim p. n. pr. prijateljem slovenke drame in opere, ki se z kateregačkoli razloga ne morejo obmotriti, pa nameravajo obiskati najmanj 20 predstav v sezoni 1936/37, rečišči uprava Narodnega gledališča v Ljubljani prodajo se, rije kuponov za 10 predstav v drami in 10 predstav v operi. Na podlagi kupona je dnevna cena vstopnice zniza za 20%. 20 uponov stane 100 Din in se dobavajo pri dnevnih blagajnih v drami ter veljajo za vse predstavne izvzemši premiere in predstave z gostmi. Računa se takole. Dnevne cene za partnere sedež VII. vrste v drami je 20 Din, manj 20% 16 Din. Kupon za nakup sedeža je že plačan s 5 Din doplača torej imetnik kupona pri drugi dramatski partnerji sedeža VII. vrste se 11 Din. V prodajo pridejo 1. decembra 1938. Uprava Narodnega gledališča v Ljubljani.

— IJ Javna seja mestnega sveta Ljubljana, alketa Jutri ob 17. bo v veliki sejni dvorani mestnega poglavarstva javna seja mestnega sveta ljubljanskega. Na dnevnem redu so poleg nasnadni predsedstva in odobritev zapiskov zadnje seje poročila finančnega, gradbenega, obrtno-industrijskega, kmetijskega, troškarinskega in personalno-pravnega obrtov. Sledi bo poročilo o pravilniku upravnega obrtov mestne županice realne gimnazije in pravilniku o uporabi službenih kolic. Javni bo slednja seja.

— IJ Nova velika hiša na vogalu Vojaškega in Dvojčkovske ulice. Pred dnevi je načela Stavbna družila kopeti temelje za stanovanjsko hišo Luckmannove družine na vogalu ulice, ki je nista povsem obdan in kjer imajo parcele precej veliko vrednost zaradi bližine kopodvorov in mestnega središča. Hiša bo ob ulicah trikotnega oblikovanja, na dvojčkovih strani pa bo imela tri podstropna stano. Zasidana ploskev znača ovisno 350 m<sup>2</sup>.

— IJ Za branjevino je darovala trdka Anton Kršper et Co. Mostni trg 26 kot pravstvovalno darilo na sobe in ustrezno 1.000 Din za dobo 6 mesecov. Izplača na kvala!

## Cesar bi ročeval od trgovine do trgovine?

Naravnost k nam prideva po šofe, avto, platno, flaneli i. t. d. Ne boste se kosali!

— Manufaktura "K. d." trgovina, ki vas želi boljše postredi Mostni trg 17.

— IJ Krakovo in Trnovo v okolju pred cerkvijo in ob Gradiste, postaja čedalje priznane in po zaslugi arhitekta Plečnika vedno lepše. Z ureditvijo Emonke ceste pa bo ta del mesta še bolj pridobil. V doglednem času bodo podrli še nekaj hiš na koncu Emonke ceste, ki se bodo morale umakniti, da bodo sezidalni nove, v regulacijski črti. Na koncu Emonke ceste poleg Krakovega je pričel izdati podjetnik g. Pušlevo dvozdansko stanovanjsko hišo najhitreje pa ne bo dolgo, ko bodo priteči graditi hiše tudi na sedaj še praznih vrtovih, nekaj metrov višje proti mestu.

— IJ Umrl s Ljubljani ob 18. novembra: Radovan Martin, 86 let, čevljarski, župan, mlada češka pianistka. Najtejše klavirske skladbe igra z neverjetno dovršenostjo in prav umetniško interpretacijo. Na svojem ljubljanskem koncertu bo igrala Bacha, Novaka, Chopina, Debussyja in Liszta. Koncert bo v petek, 26. t. m. v mali Filharmonični dvorani na točki Tabora. Odprtje.

— IJ Pianistovski fenomen je VJ torija Švablikova, znanega mladega češke pianistke. Najtejše klavirske skladbe igra z neverjetno dovršenostjo in prav umetniško interpretacijo. Na svojem ljubljanskem koncertu bo igrala Bacha, Novaka, Chopina, Debussyja in Liszta. Koncert bo v petek, 26. t. m. v mali Filharmonični dvorani na točki Tabora.

— IJ Učiteljske abiturientke, ki bi se rade udeležile telovadnega tečaja, naj se čim prej javijo. Pristili je še deset mest.

— IJ O pravilnem in zgrešenem obdelovanju žadnega dreva bo predaval nadzor.

— IJ Študentki, ki so bodo morale umakniti, da bodo sezidalni nove, v regulacijski črti. Na koncu Emonke ceste poleg Krakovega je pričel izdati podjetnik g. Pušlevo dvozdansko stanovanjsko hišo najhitreje pa ne bo dolgo, ko bodo priteči graditi hiše tudi na sedaj še praznih vrtovih, nekaj metrov višje proti mestu.

— IJ Učiteljske abiturientke, ki bi se rade udeležile telovadnega tečaja, naj se čim prej javijo. Pristili je še deset mest.

— IJ Študentki, ki so bodo morale umakniti, da bodo sezidalni nove, v regulacijski črti. Na koncu Emonke ceste poleg Krakovega je pričel izdati podjetnik g. Pušlevo dvozdansko stanovanjsko hišo najhitreje pa ne bo dolgo, ko bodo priteči graditi hiše tudi na sedaj še praznih vrtovih, nekaj metrov višje proti mestu.

— IJ Študentki, ki so bodo morale umakniti, da bodo sezidalni nove, v regulacijski črti. Na koncu Emonke ceste poleg Krakovega je pričel izdati podjetnik g. Pušlevo dvozdansko stanovanjsko hišo najhitreje pa ne bo dolgo, ko bodo priteči graditi hiše tudi na sedaj še praznih vrtovih, nekaj metrov višje proti mestu.

— IJ Študentki, ki so bodo morale umakniti, da bodo sezidalni nove, v regulacijski črti. Na koncu Emonke ceste poleg Krakovega je pričel izdati podjetnik g. Pušlevo dvozdansko stanovanjsko hišo najhitreje pa ne bo dolgo, ko bodo priteči graditi hiše tudi na sedaj še praznih vrtovih, nekaj metrov višje proti mestu.

— IJ Študentki, ki so bodo morale umakniti, da bodo sezidalni nove, v regulacijski črti. Na koncu Emonke ceste poleg Krakovega je pričel izdati podjetnik g. Pušlevo dvozdansko stanovanjsko hišo najhitreje pa ne bo dolgo, ko bodo priteči graditi hiše tudi na sedaj še praznih vrtovih, nekaj metrov višje proti mestu.

— IJ Študentki, ki so bodo morale umakniti, da bodo sezidalni nove, v regulacijski črti. Na koncu Emonke ceste poleg Krakovega je pričel izdati podjetnik g. Pušlevo dvozdansko stanovanjsko hišo najhitreje pa ne bo dolgo, ko bodo priteči graditi hiše tudi na sedaj še praznih vrtovih, nekaj metrov višje proti mestu.

— IJ Študentki, ki so bodo morale umakniti, da bodo sezidalni nove, v regulacijski črti. Na koncu Emonke ceste poleg Krakovega je pričel izdati podjetnik g. Pušlevo dvozdansko stanovanjsko hišo najhitreje pa ne bo dolgo, ko bodo priteči graditi hiše tudi na sedaj še praznih vrtovih, nekaj metrov višje proti mestu.

— IJ Študentki, ki so bodo morale umakniti, da bodo sezidalni nove, v regulacijski črti. Na koncu Emonke ceste poleg Krakovega je pričel izdati podjetnik g. Pušlevo dvozdansko stanovanjsko hišo najhitreje pa ne bo dolgo, ko bodo priteči graditi hiše tudi na sedaj še praznih vrtovih, nekaj metrov višje proti mestu.

— IJ Študentki, ki so bodo morale umakniti, da bodo sezidalni nove, v regulacijski črti. Na koncu Emonke ceste poleg Krakovega je pričel izdati podjetnik g. Pušlevo dvozdansko stanovanjsko hišo najhitreje pa ne bo dolgo, ko bodo priteči graditi hiše tudi na sedaj še praznih vrtovih, nekaj metrov višje proti mestu.

— IJ Študentki, ki so bodo morale umakniti, da bodo sezidalni nove, v regulacijski črti. Na koncu Emonke ceste poleg Krakovega je pričel izdati podjetnik g. Pušlevo dvozdansko stanovanjsko hišo najhitreje pa ne bo dolgo, ko bodo priteči graditi hiše tudi na sedaj še praznih vrtovih, nekaj metrov višje proti mestu.

— IJ Študentki, ki so bodo morale umakniti, da bodo sezidalni nove, v regulacijski črti. Na koncu Emonke ceste poleg Krakovega je pričel izdati podjetnik g. Pušlevo dvozdansko stanovanjsko hišo najhitreje pa ne bo dolgo, ko bodo priteči graditi hiše tudi na sedaj še praznih vrtovih, nekaj metrov višje proti mestu.

— IJ Študentki, ki so bodo morale umakniti, da bodo sezidalni nove, v regulacijski črti. Na koncu Emonke ceste poleg Krakovega je pričel izdati podjetnik g. Pušlevo dvozdansko stanovanjsko hišo najhitreje pa ne bo dolgo, ko bodo priteči graditi hiše tudi na sedaj še praznih vrtovih, nekaj metrov višje proti mestu.

— IJ Študentki, ki so bodo morale umakniti, da bodo sezidalni nove, v regulacijski črti. Na koncu Emonke ceste poleg Krakovega je pričel izdati podjetnik g. Pušlevo dvozdansko stanovanjsko hišo najhitreje pa ne bo dolgo, ko bodo priteči graditi hiše tudi na sedaj še praznih vrtovih, nekaj metrov višje proti mestu.

— IJ Študentki, ki so bodo morale umakniti, da bodo sezidalni nove, v regulacijski črti. Na koncu Emonke ceste poleg Krakovega je pričel izdati podjetnik g. Pušlevo dvozdansko stanovanjsko hišo najhitreje pa ne bo dolgo, ko bodo priteči graditi hiše tudi na sedaj še praznih vrtovih, nekaj metrov višje proti mestu.

# Sociologija, hiromantija in lažni preroki

Kako je z vojno in revolucijo? — Zanimivo predavanje vseč prof. Spektorskega

Ljubljana, 23. novembra

V soboto zvečer je imel v okvirju Peščarskega društva v mineraloški predavalni na univerzi profesor dr. Spektorski



zanimivo in aktualno predavanje o tem, kako je s pr gnozam ali prerokovanji v sociologiji. Brez dvoma zanima danes mnoge ljudi, kako bo z našo bodočnostjo. To vprašanje se kakor redce nini veče po časopisu že od svetovne vojne. Toda nihče ne ve, kaj se skriva za zastorom. Mnogim predava na misel velike skrbi, vprašanje je predmet ostrih debat. toda poglejmo kaj pre prof. sociologija.

DANES KAKOR PRED 100 LETI

Vidimo, kako je leta 1830. izbruhnila v Franciji julijanska revolucija pod vplivom površne filozofije o okolu. Posledica: nje manjšega, kakor reforma berškega prava na Angleškem leta 1832. Zlasti Engels in Marx sta varala človeštvo, ko sta trdila, češ, da imajo njuni sociološki pojmi strogo znanstven značaj. V komunističnem manifestu 1848. leta sta naznani revolucijo, ki bo presegala vse, angleško v 17. stoletju in francosko revolucijo. Pozneje sta si priznala, da so se jutri prerokbe izjavile. Leta 1844. je Engels trdil, da proletarij ne bo vzdržal več od ene gospodarske krize. Pričakoval je zloma kapitalističnega sistema. Ko je šele leta 1857. nastopila industrijska kriza, je bil uverjen, da bo konec kapitalizma. Nazadnje je priznal, da se je prevaral v svojih prognozah. Dve leti pred francosko nemško vojno 1870. je v delu »Le peuple« (narod) trdil, da je evropski mir zagotovljen, ker so Nemci francoski prijatelji. Ferrero je 1897. leta izdal knjigo »O miliitarizmu«, v kateri trdi, da ne bo več vojne, ker je vsa evropska civilizacija izključuje. Leta 1913. je neki sociolog pisal v nemškem časopisu, da v bodočnosti ne bo vojni. Drugo leto je vstal svetovni požar. Ruski sociolog Miliukov je v oktobru 1916. komaj nekaj mesecov pred februarško revolucijo izjavil, da celo desetletja ni možnosti za kakre revolucije. Malaparte pravi v knjigi »Technika državnega udara« (1931) o Nemčiji, da je weimarska Nemčija čvrsta kot nikdar. da je Hitler nekak ženski Kerenski. Dve leti za tem je postal Hitler diktator. On sam pa je spet prerokoval, da tisoč let ne bo v Nemčiji nobenih revolucij. Vse to je dokaz, da se varajo celo zgodovinarji in učenjaki, kadar hočejo dvigniti zaveso od zagotonovne bodočnosti. Sociologija je pokazala novo pot šele Avgust Contes (1830) z naukom, da more reševati probleme na metodičen način.

KONGRES V ZENEVI 1933

Leta 1933. se je v Zenevi sestal 11. sociološki internacionalni kongres, ki je v svojih prerokovanjih glede bodočnosti pokazal velik pesimizem. Tajnik je izjavil, da se sociološke prerokbe niso prav nje dvignile iznad nivo dobe hiromantizma, orakula in vraž. Poljski sociolog je n. pr. prerokoval današnji Rusiji propad, ker ima v sebi dosti heterogenih, drugorodnih elementov. Ce bi bil dosleden, bi moral isto trditi o Poljski, kajti tudi tu je dosti drugih elementov.

Contes je n. pr. 1854. leta prerokoval,

da bo čez 30 let človeštvo zapustilo budistem, krščanstvo in se oprijelo religiji človečanstva. Gleda prerokb o usodi vojn pa velja, da izvira največ iz želje, da vojne prenehajo. Spencer je n. pr. v delu »System sociologije« trdil, da se nahajamo na pragu prehoda iz vojaške v industrijsko-socialno strukturo. Zgodilo se je pa prav nasprotno. rodila se je vojna industrija. Neki ruski sociolog daje v svojem delu formuljo, ki pravi, da imamo v družbenem življenju večno borbo, toda oblike se menjajo: tako ločimo na primer fiziološko borbo (ljudzorci), ekonomsko borbo za kruh, politično in intelektualno borbo, to pa je že doba, ko o kakih vojnah ne bo več govorja. Značilno je na primer, da je v pravem življenju zmagal Durkheimov sistem kazenskega prava, ki ima sploh pričetki proti drugim vrstam prava: tako je n. pr. meri obvezljalo načelo probabilitizma, ki dovoljuje relativno verjetnost nastopa nekih dogodkov in to na osnovi statistike. Nič več ne velja za utemeljitev sociološke vedne, katere zdaj lahko ločimo dvanajst različnih tipov August Comtes, ampak telet, ki je trdil, da je ideja zakonitosti samo relativnega pomena. Prevladal je torej v tem oziru statistični način raziskavanja socioloških faktov... Tako v kriminalistiki kot v gospodarstvu, kjer se skuša na tej osnovi ugeniti cene blagov za nekaj časa naprej... Tako je na primer berlinski institut za konjunkturo prerokoval čisto pravilno kretanje cen nekemu blagu za enajst mesecov naprej. Obvezljalo je načelo, prerokovali »mašo, toda to zrelo«. Tako je bil sociološki kongres v Zenevi upravičeno pesničišči glede človeške bodočnosti, ko je prisel do zaključka, da je veda komaj na stopnji hiromantije, orakula in vraž.

Zdaj res ne vemo, komu naj še verujemo. Ali naj rečemo s Prešernom, vsi pojte rakanom živjeti, lažnici, prerokil! Prišli smo po vsem tem do zaključka, da nas morda že žute zrube s postelje vojne, revolucije, preveriti in potresi, ali pa bomo še dolgo lahko mirni spali ni uživali udobnosti miru.

ODKOD IZVIRA TA ZMEDA

Predvsem je res, da prevelike nadre izvirovajo iz negotovosti sedanjega položaja. Želim si ljudi dalekvodnosti in intuitivnih sposobnosti, ki morejo iz preteklosti in se-

danostjo sklepati o tem, kaj nam prinese bodočnosti. Sociologija je stopila na to pot, toda prva zmota v tem pogledu je bil naturalizem, ki je sociološke pojave tolmačil kakor fiziko. V astronomiji je neutonomija videla perfektno absolutno zmanost, ki je dosegla popolno objašnjeno. Veseljstvo smatra kot zaokrožen stroj, ki se suče okrog sebe. To so potem prenesli na človeško družbo, ki naj bo prav tak avtomat v tej vesoljni mašini. Rodil se je determinizem, ki pa je spet proizvod svobodne človeške volje. Ce ga nameč sprejememo, oklanjam kritizem. Posebna smer so progresisti, ki trdijo, da je razvoj prirodnega nujnosti, da je današnji dan boljši od včerajnjega. V zadnjem času pa je neki meri obvezljalo načelo probabilitizma, ki dovoljuje relativno verjetnost nastopa nekih dogodkov in to na osnovi statistike. Nič več ne velja za utemeljitev sociološke vedne, katere zdaj lahko ločimo dvanajst različnih tipov August Comtes, ampak telet, ki je trdil, da je ideja zakonitosti samo relativnega pomena. Prevladal je torej v tem oziru statistični način raziskavanja socioloških faktov... Tako v kriminalistiki kot v gospodarstvu, kjer se skuša na tej osnovi ugeniti cene blagov za nekaj časa naprej... Tako je na primer berlinski institut za konjunkturo prerokoval čisto pravilno kretanje cen nekemu blagu za enajst mesecov naprej. Obvezljalo je načelo, prerokovali »mašo, toda to zrelo«. Tako je bil sociološki kongres v Zenevi upravičeno pesničišči glede človeške bodočnosti, ko je prisel do zaključka, da je veda komaj na stopnji hiromantije, orakula in vraž.

Zdaj res ne vemo, komu naj še verujemo. Ali naj rečemo s Prešernom, vsi pojte rakanom živjeti, lažnici, prerokil! Prišli smo po vsem tem do zaključka, da nas morda že žute zrube s postelje vojne, revolucije, preveriti in potresi, ali pa bomo še dolgo lahko mirni spali ni uživali udobnosti miru.

ODKOD IZVIRA TA ZMEDA

Predvsem je res, da prevelike nadre izvirovajo iz negotovosti sedanjega položaja. Želim si ljudi dalekvodnosti in intuitivnih sposobnosti, ki morejo iz preteklosti in se-

danostjo sklepati o tem, kaj nam prinese bodočnosti. Sociologija je stopila na to pot, toda prva zmota v tem pogledu je bil naturalizem, ki je sociološke pojave tolmačil kakor fiziko. V astronomiji je neutonomija videla perfektno absolutno zmanost, ki je dosegla popolno objašnjeno. Veseljstvo smatra kot zaokrožen stroj, ki se suče okrog sebe. To so potem prenesli na človeško družbo, ki naj bo prav tak avtomat v tej vesoljni mašini. Rodil se je determinizem, ki pa je spet proizvod svobodne človeške volje. Ce ga nameč sprejememo, oklanjam kritizem. Posebna smer so progresisti, ki trdijo, da je razvoj prirodnega nujnosti, da je današnji dan boljši od včerajnjega. V zadnjem času pa je neki meri obvezljalo načelo probabilitizma, ki dovoljuje relativno verjetnost nastopa nekih dogodkov in to na osnovi statistike. Nič več ne velja za utemeljitev sociološke vedne, katere zdaj lahko ločimo dvanajst različnih tipov August Comtes, ampak telet, ki je trdil, da je ideja zakonitosti samo relativnega pomena. Prevladal je torej v tem oziru statistični način raziskavanja socioloških faktov... Tako v kriminalistiki kot v gospodarstvu, kjer se skuša na tej osnovi ugeniti cene blagov za nekaj časa naprej... Tako je na primer berlinski institut za konjunkturo prerokoval čisto pravilno kretanje cen nekemu blagu za enajst mesecov naprej. Obvezljalo je načelo, prerokovali »mašo, toda to zrelo«. Tako je bil sociološki kongres v Zenevi upravičeno pesničišči glede človeške bodočnosti, ko je prisel do zaključka, da je veda komaj na stopnji hiromantije, orakula in vraž.

Zdaj res ne vemo, komu naj še verujemo. Ali naj rečemo s Prešernom, vsi pojte rakanom živjeti, lažnici, prerokil! Prišli smo po vsem tem do zaključka, da nas morda že žute zrube s postelje vojne, revolucije, preveriti in potresi, ali pa bomo še dolgo lahko mirni spali ni uživali udobnosti miru.

ODKOD IZVIRA TA ZMEDA

Predvsem je res, da prevelike nadre izvirovajo iz negotovosti sedanjega položaja. Želim si ljudi dalekvodnosti in intuitivnih sposobnosti, ki morejo iz preteklosti in se-

danostjo sklepati o tem, kaj nam prinese bodočnosti. Sociologija je stopila na to pot, toda prva zmota v tem pogledu je bil naturalizem, ki je sociološke pojave tolmačil kakor fiziko. V astronomiji je neutonomija videla perfektno absolutno zmanost, ki je dosegla popolno objašnjeno. Veseljstvo smatra kot zaokrožen stroj, ki se suče okrog sebe. To so potem prenesli na človeško družbo, ki naj bo prav tak avtomat v tej vesoljni mašini. Rodil se je determinizem, ki pa je spet proizvod svobodne človeške volje. Ce ga nameč sprejememo, oklanjam kritizem. Posebna smer so progresisti, ki trdijo, da je razvoj prirodnega nujnosti, da je današnji dan boljši od včerajnjega. V zadnjem času pa je neki meri obvezljalo načelo probabilitizma, ki dovoljuje relativno verjetnost nastopa nekih dogodkov in to na osnovi statistike. Nič več ne velja za utemeljitev sociološke vedne, katere zdaj lahko ločimo dvanajst različnih tipov August Comtes, ampak telet, ki je trdil, da je ideja zakonitosti samo relativnega pomena. Prevladal je torej v tem oziru statistični način raziskavanja socioloških faktov... Tako v kriminalistiki kot v gospodarstvu, kjer se skuša na tej osnovi ugeniti cene blagov za nekaj časa naprej... Tako je na primer berlinski institut za konjunkturo prerokoval čisto pravilno kretanje cen nekemu blagu za enajst mesecov naprej. Obvezljalo je načelo, prerokovali »mašo, toda to zrelo«. Tako je bil sociološki kongres v Zenevi upravičeno pesničišči glede človeške bodočnosti, ko je prisel do zaključka, da je veda komaj na stopnji hiromantije, orakula in vraž.

Zdaj res ne vemo, komu naj še verujemo. Ali naj rečemo s Prešernom, vsi pojte rakanom živjeti, lažnici, prerokil! Prišli smo po vsem tem do zaključka, da nas morda že žute zrube s postelje vojne, revolucije, preveriti in potresi, ali pa bomo še dolgo lahko mirni spali ni uživali udobnosti miru.

ODKOD IZVIRA TA ZMEDA

Predvsem je res, da prevelike nadre izvirovajo iz negotovosti sedanjega položaja. Želim si ljudi dalekvodnosti in intuitivnih sposobnosti, ki morejo iz preteklosti in se-

danostjo sklepati o tem, kaj nam prinese bodočnosti. Sociologija je stopila na to pot, toda prva zmota v tem pogledu je bil naturalizem, ki je sociološke pojave tolmačil kakor fiziko. V astronomiji je neutonomija videla perfektno absolutno zmanost, ki je dosegla popolno objašnjeno. Veseljstvo smatra kot zaokrožen stroj, ki se suče okrog sebe. To so potem prenesli na človeško družbo, ki naj bo prav tak avtomat v tej vesoljni mašini. Rodil se je determinizem, ki pa je spet proizvod svobodne človeške volje. Ce ga nameč sprejememo, oklanjam kritizem. Posebna smer so progresisti, ki trdijo, da je razvoj prirodnega nujnosti, da je današnji dan boljši od včerajnjega. V zadnjem času pa je neki meri obvezljalo načelo probabilitizma, ki dovoljuje relativno verjetnost nastopa nekih dogodkov in to na osnovi statistike. Nič več ne velja za utemeljitev sociološke vedne, katere zdaj lahko ločimo dvanajst različnih tipov August Comtes, ampak telet, ki je trdil, da je ideja zakonitosti samo relativnega pomena. Prevladal je torej v tem oziru statistični način raziskavanja socioloških faktov... Tako v kriminalistiki kot v gospodarstvu, kjer se skuša na tej osnovi ugeniti cene blagov za nekaj časa naprej... Tako je na primer berlinski institut za konjunkturo prerokoval čisto pravilno kretanje cen nekemu blagu za enajst mesecov naprej. Obvezljalo je načelo, prerokovali »mašo, toda to zrelo«. Tako je bil sociološki kongres v Zenevi upravičeno pesničišči glede človeške bodočnosti, ko je prisel do zaključka, da je veda komaj na stopnji hiromantije, orakula in vraž.

Zdaj res ne vemo, komu naj še verujemo. Ali naj rečemo s Prešernom, vsi pojte rakanom živjeti, lažnici, prerokil! Prišli smo po vsem tem do zaključka, da nas morda že žute zrube s postelje vojne, revolucije, preveriti in potresi, ali pa bomo še dolgo lahko mirni spali ni uživali udobnosti miru.

ODKOD IZVIRA TA ZMEDA

Predvsem je res, da prevelike nadre izvirovajo iz negotovosti sedanjega položaja. Želim si ljudi dalekvodnosti in intuitivnih sposobnosti, ki morejo iz preteklosti in se-

danostjo sklepati o tem, kaj nam prinese bodočnosti. Sociologija je stopila na to pot, toda prva zmota v tem pogledu je bil naturalizem, ki je sociološke pojave tolmačil kakor fiziko. V astronomiji je neutonomija videla perfektno absolutno zmanost, ki je dosegla popolno objašnjeno. Veseljstvo smatra kot zaokrožen stroj, ki se suče okrog sebe. To so potem prenesli na človeško družbo, ki naj bo prav tak avtomat v tej vesoljni mašini. Rodil se je determinizem, ki pa je spet proizvod svobodne človeške volje. Ce ga nameč sprejememo, oklanjam kritizem. Posebna smer so progresisti, ki trdijo, da je razvoj prirodnega nujnosti, da je današnji dan boljši od včerajnjega. V zadnjem času pa je neki meri obvezljalo načelo probabilitizma, ki dovoljuje relativno verjetnost nastopa nekih dogodkov in to na osnovi statistike. Nič več ne velja za utemeljitev sociološke vedne, katere zdaj lahko ločimo dvanajst različnih tipov August Comtes, ampak telet, ki je trdil, da je ideja zakonitosti samo relativnega pomena. Prevladal je torej v tem oziru statistični način raziskavanja socioloških faktov... Tako v kriminalistiki kot v gospodarstvu, kjer se skuša na tej osnovi ugeniti cene blagov za nekaj časa naprej... Tako je na primer berlinski institut za konjunkturo prerokoval čisto pravilno kretanje cen nekemu blagu za enajst mesecov naprej. Obvezljalo je načelo, prerokovali »mašo, toda to zrelo«. Tako je bil sociološki kongres v Zenevi upravičeno pesničišči glede človeške bodočnosti, ko je prisel do zaključka, da je veda komaj na stopnji hiromantije, orakula in vraž.

Zdaj res ne vemo, komu naj še verujemo. Ali naj rečemo s Prešernom, vsi pojte rakanom živjeti, lažnici, prerokil! Prišli smo po vsem tem do zaključka, da nas morda že žute zrube s postelje vojne, revolucije, preveriti in potresi, ali pa bomo še dolgo lahko mirni spali ni uživali udobnosti miru.

ODKOD IZVIRA TA ZMEDA

Predvsem je res, da prevelike nadre izvirovajo iz negotovosti sedanjega položaja. Želim si ljudi dalekvodnosti in intuitivnih sposobnosti, ki morejo iz preteklosti in se-

danostjo sklepati o tem, kaj nam prinese bodočnosti. Sociologija je stopila na to pot, toda prva zmota v tem pogledu je bil naturalizem, ki je sociološke pojave tolmačil kakor fiziko. V astronomiji je neutonomija videla perfektno absolutno zmanost, ki je dosegla popolno objašnjeno. Veseljstvo smarta kot zaokrožen stroj, ki se suče okrog sebe. To so potem prenesli na človeško družbo, ki naj bo prav tak avtomat v tej vesoljni mašini. Rodil se je determinizem, ki pa je spet proizvod svobodne človeške volje. Ce ga nameč sprejememo, oklanjam kritizem. Posebna smer so progresisti, ki trdijo, da je razvoj prirodnega nujnosti, da je današnji dan boljši od včerajnjega. V zadnjem času pa je neki meri obvezljalo načelo probabilitizma, ki dovoljuje relativno verjetnost nastopa nekih dogodkov in to na osnovi statistike. Nič več ne velja za utemeljitev sociološke vedne, katere zdaj lahko ločimo dvanajst različnih tipov August Comtes, ampak telet, ki je trdil, da je ideja zakonitosti samo relativnega pomena. Prevladal je torej v tem oziru statistični način raziskavanja socioloških faktov... Tako v kriminalistiki kot v gospodarstvu, kjer se skuša na tej osnovi ugeniti cene blagov za nekaj časa naprej... Tako je na primer berlinski institut za konjunkturo prerokoval čisto pravilno kretanje cen nekemu blagu za enajst mesecov naprej. Obvezljalo je načelo, prerokovali »mašo, toda to zrelo«. Tako je bil sociološki kongres v Zenevi upravičeno pesničišči glede človeške bodočnosti, ko je prisel do zaključka, da je veda komaj na stopnji hiromantije, orakula in vraž.